

N-9
9 змт.

ЧИТ. 1.

Пролетарі всіх країн, єднайтесь!

За наукові КАДРИ

Орган парткому, ректорату, комітету ЛКСМУ та профкому
Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова



n-868354

Товариши заочники!
Бажаємо вам найкращих успіхів
під час сесії.

НА СЕСІЮ З'ЇХАЛИСЬ ЗАОЧНИКИ

КОНСУЛЬТАЦІЙНІ ПУНКТИ— ЦЕ ДУЖЕ ДОБРЕ

Б цьому навчальному році ректорат університету зробив неоціненому для нас, студентів-заочників, справу. У віддалених від Одеси місцях були створені консультаційні пункти.

На першу консультацію в Котовську з'явилося чимало студентів, і не лише університету, а й інших вищих учебних закладів.

Заступник завідувача кафедрою історії КПРС Д. С. Бельфор в дохідній, простій формі пояснив студентам, як краще працювати над творами класиків марксизму-ленінізму, як пов'язувати теоретичні положення з життєвою практикою.

Багато корисного дали студентам консультації викладачів Ф. П. Смагленка, В. В. Фащенка, Н. Л. Сікорської та інш.

Те, що організовано консультаційні пункти в віддалених від університету місцях,— дуже добре. Це систематизує роботу студентів, дає змогу на перших же консультаціях з'ясувати питання, не че-

каючи сесії. Але хотілося б, щоб консультації проводилися, якщо можна, частіше, принаймні двічі на місяць. Робота студентів-заочників в такому випадку буде значно полегшена, не доведеться тоді звертатися на факультети за письмовими консультаціями, які відбирають багато часу у викладачів і дають все-таки менше користі, ніж усім консультації.

Хотілося б порадити ще одну річ. На периферії не завжди знайдеш необхідну літературу. Не завжди маєш змогу приїхати в Одесу за нею. Та ю коли приїдеш, не завжди дістанеш. Чи не можна було б забезпечити консультаційні пункти мінімумом необхідної літератури, в залежності від запитів студентів.

Ось все, що хотілося сказати з приводу організації консультаційних пунктів.

М. СТЕПАНОВ,
студент-заочник
філологічного факультету.

РОВЕСНИК ЖОВТНЯ

В деканаті географічного факультету нам сказали: «Напишіть про старосту VI курсу Кочеркова Петра Олексійовича».

Так ми вперше з ним і познайомились. Заочно. Всього кілька слів сказано про людину, але перед очима вже стойть її обличчя — серйозне, з веселими, розумними очима. Чому саме таке. Адже Петро Олексійович — діректор школи, вихователь і друг сільської молоді.

І ось ми вже знайомі особисто. Коли я зайшов до аудиторії, Петро Олексійович щось пояснював своїм однокурсникам. Уважно вислухавши мене, він сказав:

— Про мене нема чого писати. Ось про них напишіть, — він вказав на своїх товаришів. І почав розповідати.

Поступово очі його загорялися, мова ставала все більш невимушену і схильованою.

Живуть і працюють його однокурсники в різних містах і селах, на різних підприємствах. І лише два рази на рік збираються разом — в аудиторіях університетського корпусу. Збираються ненадовго. Чи можна за цей час узнати один одного? Чи можна здріжитися посправжньому?

— Можна, — каже Петро Олексійович.

— Можна, — підтверджують його друзі.

Вони мають на увазі свій курс. І вони праві.

VI курс по відвідуванню займає перше місце на факультеті. І сесії тут завжди проходять добре: за весь час навчання ще ніхто не відстав від своїх товаришів. І все це робить дружба, почуття товариського ліктя. Адже на I курсі було не так...

...Ті, що прийшли на I курсе прямо з шкільної лави, трапляюся, пропускали лекції — йшли в кіно, або якісь інші справи їх відволікали. Не вистачало серйозності. Старші віком товаріші допомогли зрозуміти шкідливість такої поведінки. Староста Кочерков зібрали загальні збори курсу. Декому довелося добре червоніти на них. А після зборів, розбившися на групи, разом готувалися до екзамену.

Мабуть, з того дня так і повелося: до заліку або екзамену готуватися разом, групами. І, мабуть, з того ж таких днів пішло: якщо комусь потрібно піти з лекції, відпрошується у всього курсу. І з кіно, хоч і рідко ходять, але теж всем курсом. Навіть два культпосходи в театр організували.

Трохи розповів Петро Олексійович і про себе.

Іому, вже немолодому чоловікові, ровесникові Жовтня, вже давно хотілося одержати вищу освіту.

Першу літеру в зошиті, згадує Петро Олексійович, він написав у 1927 році, коли йому було 10 років. Розруха в країні, перші кроки

(Закінчення на 2 стор.).

ПОБАЖАННЯ І ПРОПОЗИЦІЇ ЗАОЧНИКІВ

I

Не для себе вже, а для наших наступників — студентів IV курсу — перше наше побажання: вимагайте тематику дипломних робіт зараз, у січні місяці. Не їдьте додому доти, поки не визначите тему своєї роботи. Ділімось своїм гірким досвідом: дуже погано одержати тему десь у липні місяці, у жовтні розчаруватись в ній, а в грудні зустрітись вперше з керівником і кліпати очима через відсутність написаного першого варіанту. Думаемо, що деканат і кафедри зобов'язані давати тематику ще в зимову сесію, на V курсі. Це край необхідно. Це — в інтересах загальної справи.

II

І друге наше побажання для наших наступників: вносіть конкретні пропозиції щодо поліпшення роботи консультаційних пунктів. Це справа добра, потрібна. Але консультації не повинні бути «пустими» місцем. Думаемо, що ректорат, деканати факультетів повинні їх забезпечити мінімумом необхідної літератури. Як це зробити, — треба подумати. А зробити це необхідно. Тексти, підручники і кваліфіковані консультанти дадуть більше, ніж ті десятигодинні лекції, що читаються нам взимку. Вони теж потрібні, але не в такій великий дозі.

Ще одне: на консультації потрібно з'являтись, щоб викладачі даром не витрачали державних грошей і свого часу.

Задовго до сесії

Студенти-заочники ще лише збиралі чемодани та заслідували в календарі, рахуючи, скільки днів залишилося до сесії, а в університеті вже діяльно готовувалися зустріті їх. Наш кореспондент побував на географічному факультеті. Лідія Дмитрівна Подакіна розповіла йому:

— До прибуття студентів ми склали розклад екзаменів та заліків, підготували журнали для реєстрації явки студентів на сесію, надрукували екзаменаційні відомості, підібрали відповідну методичну літературу. Кафедра фізичної та економічної географії підготували учтову літературу, карти та наукові приладдя. Словом, ми постаралися зробити все, щоб не було нерозберихи, щоб заняття були організовано, щоб студенти мали змогу відразу по приїзді включитися в роботу.

III

Хочемо, щоб до нас, студентів IV курсу, ставились більш уважно. Ми приїхали востаннє на зимову сесію. На курсі 89. Всі хочуть записати основні думки лекторів. А нас розмістили в аудиторії на 50 чоловік. Ті, що «захопили» місяця, душаться і не пишуть, ті, що місяць не мають, слухають, як кольські наші предки проповіді слухали, — ізвесточки.

Для великих курсів повинні бути і великі аудиторії.

IV

І останнє: просимо деканат і ректорат замінити рекомендації щодо відпустки. Для всіх нас потрібні були відпустки в грудні, січні, лютому (на 1—1,5 місяці)

для написання дипломної роботи. Багатьох із нас не відпустили з роботи.., на підставі університетської інструкції, в якій рекомендувалось надавати відпустку з березня місяця. Замість допомоги — перешкода. У березні ми повинні завершити дипломні роботи і здати їх, а не починати над ними працювати. До березня нам потрібен хоча б один місяць (для декого — січень, для деякого — лютий).

Здається, все. Вітаємо всіх заочників університету з Новим роком і бажаємо їм щастя, яке, ясна річ, неможливе без успішного складення заліків і іспитів.

Студенти-заочники IV курсу українського відділу філологічного факультету.

КРАЩЕ БЕЗ „ЧУДЕС“

конкретні зауваження, не вказуючи на певну сторінку роботи!

Рідко в якій роботі є список використаної літератури, хоча це також елементарна вимога. В окремих випадках бувають прямотаки «чудеса в решеті». Так, одна з студенток філологічного факультету на перше місце у списку використаної літератури внесла: «Конспект, який давали нам під час літньої сесії».

Окремі студенти пишуть так «каліграфічно», що читати можна з величезними труднощами. Спробуйте, наприклад, прочитати, що написано в своїй контрольній роботі з української мови студентка Бугор О. М. Як змогла вона змочити залік так, щоб аж рядки позливалися?

Деякі роботи приходять в такому вигляді, що, дивлячись на них, думаєш над тим, яким способом можна було так забруднити зошит. Ось, наприклад, робота з української мови студентки Бугор О. М. Як змогла вона змочити залік так, щоб аж рядки позливалися?

Деякі роботи приходять в такому вигляді, що, дивлячись на них, думаєш над тим, яким способом можна було так забруднити зошит. Ось, наприклад, робота з української мови студентки Бугор О. М. Як змогла вона змочити залік так, щоб аж рядки позливалися?

Кожну контрольну роботу треба добре оформляти. Розберіливши почерк, нумерація сторінок, наявність полів (полі в роботі, робляться зовсім не для того, щоб на них писати, як ми спостерігаємо в роботі К. Косановської, А. Онищенко та інших), наявність списку використаної літератури, — ось елементарні вимоги, яким повинні відповідати контрольні роботи студентів-заочників. Це — щодо форми.

Ю. КАСІМ,

кандидат філологічних наук.

ТРИБУНА КОМСОМОЛЬСЬКОГО АКТИВІСТА

ГОЛОВНЕ В КОМСОМОЛЬСЬКІЙ РОБОТІ

Важко відповісти на питання, що є найголовнішим у комсомольській роботі. Але, знайомлячись конкретно з постановкою комсомольської роботи в університеті, можна виділити основні недоліки, викрите якими поліпшило б цю роботу. А це й є, на наш погляд, головне.

Я маю на увазі роботу комсомольських організацій курсів. На курсах не мають цікавляться питанням підвищення успішності комсомольців, погано знають, як студенти проводять свій час поза стінами університету. Тому трапляється таке, що десь аж на III—IV, а інколи й на V курсі товарищи майже несподівано для себе виявляють, що серед них є люди, яким треба негайно виключати

Збори часто-густо готуються по-

НІБИ ТОЙ АТЛАНТ...

Згадую слова молодого нашого поета, четвертакурсника Володимира Котуза:

Еще свежо, как, шаг рубя,
Ходили ротами когда-то.

Теперь за книгами себя

Я тоже чувствую солдатом.

Так, у нас чимало студентів, які прийшли на студентську лаву після служби в армії. В більшості своїх ці відзначаються великою працьовитістю, цілеспрямованістю. Взяти того ж Володимира Котуза. Він добре навчається. Чуйно ставиться до товаришів. Член редакції газети «Історик». Редактор літературного додатку.

Комсомольська організація факультету багато в чому покладається на таких людей. Саме тому значно зросі її авторитет, дійовість її заходів.

Актив — це той Атлант, якому тільки й під силу витримати всю різноманітність форм і методів роботи, всю вагу біжуших справ. Актив — це не просто певна кількість людей, а певна група найкращих, найпрацьовитіших з них.

Серед активістів є у нас секре-

тар комсомольського бюро II курсу Пантелеймон. Він закінчив педагогічне училище, служив в рядах Радянської Армії, працював там комсомолом, а зараз відмінно навчається і активно займається громадською роботою у національно-історичному факультеті.

Нас не здивувало, що саме другокурсники виступили ініціаторами боротьби за звання кращої комсомольської групи факультету. В одностайно прийнятій «Наказ» студенти ввели вимоги: успішно навчатись, розумно проводити вільний час, займатися громадською роботою.

Життя показує, що другокурсники не кидають слів на вітер. Всі вони добре готувалися до семінарських занять. Про рівень цієї підготовки найкраще може сказати той факт, що від заліку з історії КПРС звільнено 14 другокурсників, що складає 50 процентів від загального їх числа.

Рішуче виступили комсомольці проти прогульників. Серйозна розмова відбулася у них з студентами Нехороших та Козловою. Ми можемо похвалитися тим,

що у нас на факультеті немає студента, який би протягом року не мав якого-небудь комсомольського доручення. Товаришам, які вперше одержують доручення, є з кого брати приклад.

Ім, наприклад, вкажуть на Машу Тюміну, яка відповідає за академічну роботу в комсомольському бюро IV курсу. Маша — відмінниця. Вона ж комсомольський активіст. Вона ж член наукового гуртка. Вона ж член побутової комісії. Гдібажа вона одна?! А члени бюро факультету Поглубко, Щуровський, Волкова, активісти Васютинська, Скороделова, Парфенова, Салтановська, Мороз, Іванюк! Повірте, перелік можна було б продовжити.

Може скластися враження, що на історичному факультеті все прекрасно, ніяких недоліків. Це буде помилкове враження. Ми добре бачимо свої недоробки, свої упущення. Ми не соромимося визнати, що вони у нас є. Серед комсомольців у нас є і ледарі, і індивідуалісти, і просто несерйозні люди. Ми не ховамо їх в загальне число «середніх» людей. Ми виділяємо їх, щоб працювати з ними.

А особливо ми боротимемося з тими, хто, як студент Паршиков з IV курсу, заявляє: ми прийшли на факультет вивчати твори Маркса, Леніна, вивчати історію свого народу, а не займатися всілякими там громадськими роботами. Ми будемо боротися з такими товари-шами не тому, що комсомольська організація не зможе обйтися без них. Справа значно серйозніша.

Справа принципова. Ми кажемо таким товаришам: які б оцінки ви не одержували на екзаменах, ви погано знаєте Маркса, погано знаєте Леніна. Ви вчите їх твори заради букв. А вони — керівни-цтво до дій. Нам не потрібні «вчені», які можуть процитувати будь-який рядок з творів класиків марксизму-ленинізму, але не вміють працювати. Нам не потрібні ходячі енциклопедії. Нам потрібні бійці. Безперечно, знати твори класиків — справа обов'язку і честі кожного студента. Але головне не просто знати, а майстерні застосовувати їх на практиці. Громадська ж робота вчить цій майстерності.

І. УСТИНОВ,
заступник секретаря
комсомольського бюро
історичного факультету.

розвідає Петро Олексійович про учнів своєї школи. Деякі з них вже на 5—7 роках молодіші за свого вчителя, М. З. Федорову, наприклад, 35 років. Працює він трактористом. Заняття завжди відвідує акуратно, навчається на самі лише п'ятирічки.

— Як же мені відставати від нього? — каже Петро Олексійович. — Якими очима я на нього дивитимусь?

І це говориться не для красного слівця. В заліковій книжці студента географічного факультету Кочерка за IV та V курси стоять лише відмінні оцінки.

— Моя плані на майбутнє? Успішно закінчити університет. Гадаю, що для цього є всі підстави. Дипломну роботу скоро подам своєму керівнику на перевірку. Після закінчення університету зможу, звичайно, більше уваги приділяти культурно-виховній роботі у своєму селі.

Ми тепло попрощаємося з Петром Олексійовичем, і я по-студентсько-му широ побажав йому «ні пуха, ні пера».

Ю. ШЕПЕЛЕВ.

ДРУЗІ ХОРОШІ МОЇ

МОЛОДИЙ НАУКОВЕЦЬ

Ми вперше познайомилися з Валентином в Ужгороді навесні 1959 року, на XV студентській науковій конференції, в якій він брав участь як посланець нашого університету.

...Ми в залі засідань. Аудиторія, де відбувалися секційні засідання, заповнена студентами. Головний надає слово Валентинові. Через якусь мить в залі стає тихо. Валентин коротко і переконливо доповідає про результати свого дослідження. Юнакові аплодують.

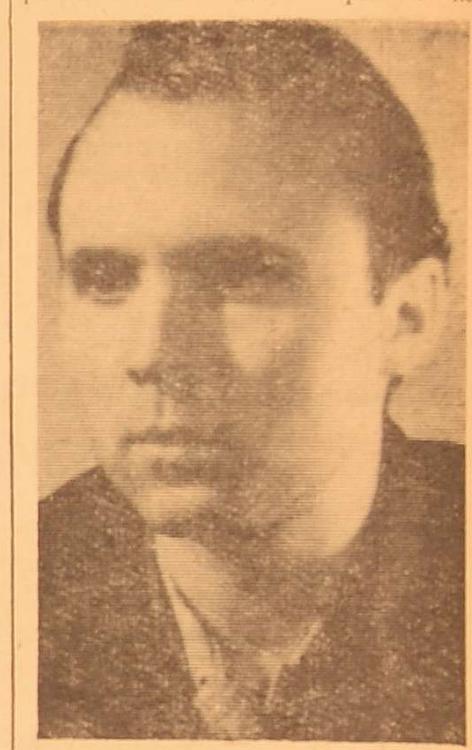
Наказом ректора Ужгородського державного університету Валентина Дроздова було нагороджено похвальною грамотою.

...Наблизилися державні екзамени. Валентин продовжував сумілінно готуватися до них, але, як і раніше, не залишав працю в студентських наукових гуртках. І ось складено останню сесію. Як і багато попередніх, складено лише на «відмінно».

Після закінчення університету Вчена рада фізико-математичного факультету рекомендувала Валентина до аспірантури. І знову хвилюючі, напруженні дні. Та недаремно кажуть, що праця породжує успіх. Вступні екзамени у всіх предметів Валентин склав з найвищою оцінкою і став науковим співробітником кафедри експериментальної фізики. Вона ж член наукового гуртка. Вона ж член побутової комісії. Гдібажа вона одна?! А члени бюро факультету Поглубко, Щуровський, Волкова, активісти Васютинська, Скороделова, Парфенова, Салтановська, Мороз, Іванюк!

Ім, наприклад, вкажуть на Машу Тюміну, яка відповідає за академічну роботу в комсомольському бюро IV курсу. Маша — відмінниця. Вона ж комсомольський активіст. Вона ж член наукового гуртка. Вона ж член побутової комісії. Гдібажа вона одна?! А члени бюро факультету Поглубко, Щуровський, Волкова, активісти Васютинська, Скороделова, Парфенова, Салтановська, Мороз, Іванюк!

Валентин — не тільки добрій науковець. Він і комсомольський активіст. Він успішно справився з роботою викладача фізики на



безплатних підготовчих курсах. Молодий науковець подає значну допомогу науковим співробітникам медичного інституту в налагодженні складної експериментальної установки.

Під керівництвом досвідченого вчителя — професора Є. А. Кирилова — він з великим запалом працює над темою дисертації.

Від широї душі бажаємо тобі, Валентине, найкращих успіхів у Новому році.

I. ЖУКОВСЬКИЙ.

Такі люди — окраса колективу

У будь-якому колективі є люди, до яких завжди і всім є діло, і які самі до кожного мають діло. Звичайно, такі люди найменше думають про популярність, але заслужено користуються нею. З них всі беруть приклад.

Такі люди — окраса колективу. Саме до таких належить студент V курсу історичного факультету Володимир Кухта. На I та

курсах він був парторгом, з III — староста.

В. КУХТА — ленінський стипендіат, активний член студентського наукового гуртка. Третій рік працює він над темою: «Слов'янське питання в програмі і практиці декабристів». Цю тему він обрав для своєї дипломної роботи. В тому, що написана вона буде добре сумніватися нема чого.

Г. ЦИПІНА.

Він буде вченим

У студентів V курсу зараз відповідальний період. Треба зуміти застосувати набуті знання, працювати самостійністю в роботі над дипломним дослідженням.

Успішно працює Ігор Михайловський. Іде студентом III курсу він прийшов до лабораторії і за два роки виконав ряд наукових робіт за тематикою кафедри.

Курсові роботи Михайловського відзначалися глибокою продуманістю. Це не був просто конспект наукових робіт з певної тематики. Ігор намагався узагальнити результати і зробити правильні висновки.

Ще на IV курсі Михайловський зацікавився термодинамічними властивостями речовин. Зараз він вже зібрає установку, яка відповідає сучасним вимогам термометрії.

Судячи по його роботі, можна з певністю сказати, що Ігор Михайловський одержить цікаві результати, і хочеться побажати йому дальших успіхів у творчих пошуках фізики-експериментатора.

В. ЗАРЕМБА.

Говорить дипломантка

Студентка-відмінниця V курсу історичного факультету Людмила Мирська розповіла нашому кореспондентові:

— Цей рік для мене останній в стінах університету. Звичайно, хочеться, щоб він запам'ятався на завжди і щоб спогади про нього були якнайкращими. Зараз я, я і всі мої товариши, працюю над дипломною роботою. Ще на IV курсі я писала курсову на тему з новітньої історії. Обираючи тему

дипломної, я знову звернулася до новітньої історії, яка мене найбільше цікавить.

Керує моєю роботою А. З. Яровий.

Зараз я працюю над літературою. Думаю використати маловідомі документи часів громадянської війни.

Маю заповітну мрію на майбутнє: через кілька років вступити до аспірантури. Дуже хочеться, щоб ця мрія здійснилася.

СПОДІВАЄМОСЬ НА ДАЛЬШЕ ЗМІЩЕННЯ ЗВ'ЯЗКІВ

Вже п'яtniй рiк доцент кафедра історiї КПРС Д. М. Щербаков веде цикл лекцiй при партiйному кабiнет Роздiльнянського району партiї, виступає з лекцiями i доповiдями на семинарах пропагандистiв, агiтаторiв, голiв колгоспiв, перед слухачами районної школи iсторiї.

В цьому роцi тов. Щербаков прибiгає до нас у вереснi. Обласний комiтет партiї командував його до Роздiльнянського району на 4 мiсяцi для подати допомоги у проведеннi масово-полiтичної та культурно-освiтньої роботи, а також для вивчення колгоспного виробництва.

Д. М. Щербаков багато допомiг вiддiловi пропагандi та агiтациi району партiї та партiйнiй органiзацiї колгоспу ім. Щербакова. Вiн брав активну участь в роботi факультетiв Народного унiверситету культури та районного вiддiлу Товариства по розповсюдженню полiтичних та наукових знань. Широкою популярнiстю користувалися публiчнi лекцiї доцента Щербакова, якi вiн читав для колгоспникiв, робiтникiв та службовцiв мiста.

Велику роботу провiв тов. Щер-

баков у колгоспi ім. Щербакова. За його iнiцiативою при колгоспному Палацi культури створено кабiнет полiтичної освiти на громадських началах. Великим по-пiтом серед вiдвiдувачiв кабiнету керистуються дванадцять лекцiй викладачiв кафедри історiї КПРС Одеського унiверситету з курсу iсторiї партiї.

З лекцiями про В. I. Ленiна, про радянський патрiотизm та пролетарський iнтернацiоналiзm, про керiвну роль партiї в соцiалiстичному суспiльствi та на iнци темi доцент Щербаков виступав безпiсечно в бригадах та на фермах колгоспу.

Роздiльнянський район партiї висловлює свою вiдячнiсть доценту Д. М. Щербакову i всiй кафедрi iсторiї КПРС Одеського унiверситету за велику i дiйову допомогу у проведеннi масово-полiтичної та лекцiйної роботи в районi i сподiвається, що в дальшому така робота носитиме ще бiльш систематичний характер.

Г. ЗВЯГИНЦЕВ,
завiдуючий вiддiлом
пропагандi та агiтациi
Роздiльнянського району
КП України.

КП України.

.....

КНИГА ПРО МАКСИМА РИЛЬСЬКОГО

Напередоднi Нового року з друкарнi нашого унiверситету вийшла нова книга — збiрка наукових праць вчених-фiлологiв, присвячена творчостi видатного українського радянського поета, письменника, критика, лауреата Ленiнської премiї Максима Тадейовича Рильського.

Багатьом викладачам i студен-там Одеського унiверситету па-м'ятнi тi радiснi дiн, коли ми приймали дорогих гостей — поетiв М. T. Рильського, T. Masenka, O. Pidsuhu, критикiв i лiteraturoznavciv з Києва, Харкова, Луганська та iнших мiст, якi приїхали на I мiжvузiвську наукову конfeренцiю з проблем української радянської лiteratury, скликану за iнiцiативoю колективu фiлologichного факультetu.

І от перед нами книга — пiдсумок роботи конференцiї. На синiй, кольору морської хвилi обкладинцi, як крила чайki, розмашистi лiтери: «Максим. Рильський». На вклейцi — портрет Максима Тадейовича, автора незабутнiх рядкiв:

Ми працюємо,
що в творчiсть перейшла,
I музiku палку, що пiжно
серце тисне.
У шaстя людського два рiвнiх
е крила —
Тroyanid i виноград,

красиве i корисне.

Збiрка наукових статей про творчу працю M. T. Рильського, про палку музику його вiршiв, видана Одеським державним унiверситетом, вiдзначається глибokoю змiстovnistю i багатогraničnostю. Питанню естетичних погляdів поета присвятили свої працi I. M. Duzь («Естетичне кredо поета») i G. A. Viazovskiy («Максим Рильський про соцiалiстичний реалiзм, народнiсть радянської лiteratury i творчу самобутнiсть письменника»).

В збiрнику вiмiщено працi, в яких analiзуется творчий доро-

бок Рильського-поета: стаття V. M. Borschewskogo «Про Партию рiдну»; овiяннi lirichnimi спогадами нарис M. O. Levchenko «Рильський i поезiя 30-х рокiв», глибоке i конкретne дослiдження V. B. Faщенка «Поема Максима Рильського «Жага»; статтi-огляди цiлих перiодiв творчостi поета — «Лiрика Максима Рильського 30—50-х pp.» M. I. Kengsberg, «Поезiя Максима Рильського перiоду Великої Вiтчизняної вiйни» B. V. Shaporenko i «Книги поезiї M. Rильського «Тroyanid i виноград» та «Далекi небосхили» C. A. Kryjanivskogo. Належне мiсце в збiрнику зайняли дослiдження i перекладацької дiяльнostи M. T. Рильського. Перекладам поета з I. A. Kri洛va, з literatury зарубiжного слов'янства i зокрема з Юлiушa Сlovaцького присвятили свої роботи M. B. Pavlyuk, O. M. Larionova i B. I. Galashuk.

Важлива проблема наслiдування M. T. Рильським традицiй передової культуры минулого — традицiї T. G. Шевченка, I. Я. Franka i O. C. Pushkina — розв'язана в дослiдженнях E. B. Verbiцької, I. G. Batali та P. Ю. Danyilka.

Дiяльнiсть Рильського-фольклориста висвiтлюють статтi P. T. Markuševskogo i K. Ю. Danyilka. Значне мiсце в збiрнику наукових статей посiдають дослiдження мо-ви поезiї M. T. Рильського, виконанi I. E. Griicotgenkom, F. P. Smaglenkom, I. I. Tarancenkom, B. P. Drozdovskym, O. G. Davydovoю.

Навеснi 1961 року в Одеському державному унiверситетi вiдбудеться II мiжvузiвська конференцiя з питань української радянської лiteratury, присвячена творчостi Pavla Grigorovicha Tichini. Сподiваємося, що вона буде такою ж цiкавою, такою ж плiдною, як по передnia.

V. FABIANSKA.

БІОГРАФІЯ

ВЕЛИКОГО КОБЗАРЯ

Потреба мати грунтовну i си-
стematicну наукову бiографiю ve-
likого сина українського народу
Tarasa Hryhorovicha Шевченка на-
звiла давно. Серiозної наукової
бiографiї T. G. Шевченка, яка б
грунтувалася на марксистсько-
ленинському аналiзi, досi ще не
було. Тимчасом шевченкознавство,
особливо за пiслявоєннi роки, зро-
било великий крок вперед: вияв-
лено багато нового документаль-
ного матерiалу, з'явилася значna
кiлькiсть наукових праць, якi ви-
свiтлюють riзнi перiоди життя i
творчостi поета.

Необхiдно було з марксистсько-
ленинських позицiй розглянути ро-
боти дореволюцiйних авторiв i
значно глибше заглянути в таке
чудове джерело для написання
бiографiї поета, як litteraturno-
художня, образотворча та episto-
lyarna спадщина великого Kobzaria.

Кафедra української лiteratury
нашого унiверситетu взялася за
виконання цiого складного зав-
дання — створення систематичної
наукової бiографiї T. G. Шевченка.

Пiсля величезної кропiткої ро-
боти колектив авторiв у складi
доцентiв G. A. Viazovskogo (вi-
дiвочiй редактор), K. Ю. Danyilka,
I. M. Duzya, M. O. Levchenko,
A. B. Nedzvidskogo, B. Z. Nestorenko
написав оригiнальну нау-
кову бiографiю T. G. Шевченка,
 побудовану на марксистсько-ленин-
ському аналiзi життевого шляху
поета. Бiографiя видана у видав-
ництвi Kijevskogo dержавного
унiверsитетu.

Дуже вiдрядно вiдзначити, що
«Biографiя» з'явилася напередоднi
100-рiччя з дня смертi поета.

Незважаючи на те, що главi
написанi рiзними авторами i vidi-
значаються особливостями стiлю
та litteraturoznavchix нахилiв
кожного, в цiому праця сприй-
мається як цiльна i композицiйно
добре продумана.

В роботi широко використанi
творi T. G. Шевченка, документi i
матерiali про поета, radianсьka i
dorrevolucioñna litteratura тощо.

В хронологiчнiй послiдовностi
книга розкриває всi важливi etapi
життя та дiяльнostи T. G. Шев-
ченка: дитячi та юнацькi роки, пе-
ребування в Петербурзi, поїздки
на Україну, участ в Kiriilo-Me-
fodijevskomu товариствi, арешт,
слiдство i заслання, останнi роки
життя поета.

Червоною ниткою через всю
«Biografii» проходить висвiтлення
глибокoi любовi T. G. Шевченка
do зinedolenihs трудящих mas. Poet
показаний як захисник i друг тру-
dящих riznih naцionalnosti. Особливу увагу автори придiлили
показу зв'язkі T. G. Шевченка з
видatnimi прогресивnimi дiячами
rosijskogo naroda. В «Biografii»
Shewchenko постає перед нами як
активний i непoхитний борець про
ти царизmu i feodalno-kriпos-
niczkoj ladi.

Всупереч буржуазним писакам,
автори переконливо показали, як
глибоко був обiзнаний T. G. Шев-
ченко в riznih galuzax духовnoї
kultury.

Автори зумiли вдало поєднати
висвiтлення kipuchoi сuspiльno-pol-
itičnoї díialnosti i tragichnoї
osobistogo життя поета, що в pe-
revajhii blyshosti iñhim doslidi-
nikam ne vdavaloся.

ЧИТАЧI
ПРО ПРАЦI
НАШИХ ВЧЕНИХ

Велика заслуга авторiв працi
 полягає в тому, що вони намага-
лись розкрити бiографiю поета як
частину iсторiї українського на-
роду.

В чудовiй за змiстом i формою,
пройнятiй великою ширiстю i гли-
bokim lirizmom першiй главi —
«Dityach i yunaçk i roki T. G. Шевченка» (автор K. Ю. Danyilko)
— зовсiм юний Шевченko по-
стає перед нами як узагальнення
tragichnoї i сумiñ dorrevolucioñnoї
iсторiї українського народу. Глава
викликає глибокiй bîль за долю
трудящих mas i pekuchu nienavist'ю
do gnibiteliv.

Друга главa — «T. G. Шевченко
в Петербурзi до першої поїздки
на Україну» (автор M. O. Lev-
chenko) — в задушевнiй i яскra-
vî formi roznikaiva tu zworušli-
vu turbotu pro dolju molodogo, щe
zovsem nevidomogo широкiй gromad-
sckosti Shewchenko, яку проявili
viidatni progresivni rosijiskei
diyach i kultury. I перед нами ви-
nikaе perekonliva картина neroz-
rivnih bratnich zv'язkiv rosijiskego
ta ukraiñskogo narodiv, roznikaiva
v okremomu rоздiлю.

Третя главa — «T. G. Шевченко
на Україni i в Петербурзi» (авто-
ри B. Z. Nestorenko, M. O. Lev-
chenko, I. M. Duz) — roznikaiva
veliu sinišvsku любов poeta do
rîdnoho narodu, його revolucioñnu
energiu i rišuchist' borotis za
shaštia i svobodu narodu, a z drugo-
go buku — gnilij lîberalizm i li-
zemirstvo ukraiñskikh paniv-i-
teligentiv — Kulisha, Bîlzereskoj
ta iñnih. Osobliivo vragjae V roz-
dil, pronyknytij glibokim poli-
tichnim zvuchaniem.

Четверта главa — «T. G. Шев-
ченко на засланiї» (автор G. A.
Viazovskiy) — perenoñsity nas в
Orenburg. Ors'ku forteto та в
iñshi mîscia de vîdbav zaslania
T. G. Шевченко. Gliboke filosof-
ske osmisenya shchego periodu
життя поета i tonke doslidniczke
oko autora dозволяють z velikoю
dramatichnoю siloю rozniki i
traghichnu storinu життя поета.

Автор perekonlivo показав vîr-
nisti poeta revolucioñnim pogly-
dam, його glibokim iñternaçionali-
zism, stiikost' i muñnist' spiv-
chutya do dol poeta i pîdtrimku
jogo z buku rosijiskikh, pol'skikh
i ukraiñskikh druziv.

П'ята глава — «Ostatni roki
життя T. G. Шевченка» — завер-
шує analiз жittevogo shlyahu veli-
kogo poeta (автор A. B. Nedzvids-
kij). Tonkost' kritichnogo anali-
zu i sila logiki autora perepli-
taystya z теплотoю u viswitelenni
osobistogo життя poeta i vîdnosich
jogo z druziam, z prostimi людь-
mi. Autor показau, що T. G. Шев-
ченко, хоч i tjakko xvorij, все ж
povnij svitlih planiv na mайбут-
ne i готовий do borotby. Vin-
stajkij i zriliy revolucioñner-de-
mokrat, vîrniy pobratim M. G.
Chernihevskogo ta iñnih rosij-
skikh revolucioñnh diyach. I znova,
jak i v poperecidh главах, T. G.
Shewchenko vystupaе перед nami
живim vteleniem velikoi i neraz-
rivenoi dружби dvoх velikih slo-
v'yanсьkikh narodiv.

Хотiloся б бачiti значno kra-
shim оформлення «Biografii». Це
стосується i наперу, na якомu на-
drukovanu працi, i ilustracij. Slid bulo b dati foto pam'iatnika
T. G. Shewchenku в Kanewi, vymistiti
kilk'ya najb'yl'sh cikavix kartin
poeta, в тому числi vidoumu «Kate-
rinu».

Протe zgadani i iñshi nedoliki
praci ni w jakj mîri ne zniжуютъ
zagallyi vysokoi oñinki jî.

Це цiнna, korisna, neobxidna ro-
bota, написана na vysokomu nau-
kovomu rîvnî. Вона є цiнnym vkladom
v radianсьke shewchenkозnaw-
stvo. Na snyodnishniy den' ця ro-
bota є найb'yl'sh powno naukovoю
biografieю T. G. Shewchenken.

Slid pobajkati kollektivov i
avtorov novih tворчих uspikiv na
niv'i shewchenkозnawstva.

P. VOROBIEJ,
dozent kafedri iсторiї УРСР,



На лацкані жакета невеличкий значок з золотим тисненням: «Перше місце». Належить він асистентці фізико-математичного факультету Зинаїді Василівні Єфіменко. Багато про це може розповісти цей значок.

**

Вона сидить переді мною в пристому домашньому халаті. Дивлюсь на неї і не можу повірити, що ця худенька невисока жінка на протязі семи років — беззмінний чемпіон нашої області з лазання по скелях. Чекаю цікавих оповідань, захоплюючих історій...

Зинаїда Василівна сміється.

— Нічого незвичайного. Дерусь по скелях і все...

Бубоню щось про три точки опори, про риск, про витримку, про те, як, очевидно, важко було спершу.

Зинаїда Василівна прикриває очі... Давно було це «спершу».

...В школіні роки хто не захоплюється мандрівками! Найпотаємніші мрії: бути схожими на Робінзона Крузо, капітана Немо та інших улюблених героїв. Але у одних це швидко минає, інші мріють про це все життя і домагаються здійснення задуманого.

Захопилася мандрами і вона. З роками все сильніше. Впливали книжки. Впливав і дядько, який розповідав про чудові краї, про багато чудесних далеких країн. Мабуть, не було уважнішої слухачки, ніж вона.

В одну з весен дядько запитав:

— Хочеш в альпіністський табір?

— Ще б не хотіти!

І ось путівка в руках. Кривий Ріг! Тут вона дізналася про лазання по скелях. І ось перша гора! Якесь невимовна, все поглинаюча радість охопила її. Еге-ге! — закричала Зинаїда, і голос її багато разів відізвався луною у горах.

...Тренер сказав:

— Хто хоч раз зійшов на вершину гори, відчув радість цього сходження, я певен, — завжди буде мріяти про нові гори.

Пройшло багато довгих років, перш ніж вона переконалася в цьому.

...Почалася війна. Ніколи було думати про альпінізм.

...Перші роки після війни, народження сина, навчання, робота. І це відсунуло на невизначений час заняття любимим видом спорту. Але десь глибоко в душі жевріла надія, що все ще повернеться. На-магалася не думати, відганяла непрохані думки, а вони таки приходили знову і знову.

І все повернулось. Палатки, привали, гірські вершини.

Коли влітку 1954 року вона зібрала все необхідне в рюкзак, відчула, наскільки скучила за вершинами.

Цей рік, коли вся країна святкувала 300-річчя відновлення України з Росією, надовго запам'ятатиметься Зинаїді Василівні.

Проходили обласні змагання з альпінізму. Вона брала в них участь. Про перше місце і не думала. Тільки б не підвісти команду. З нетерпінням і тривогою дивилася на дівчат, які, здавалося, з іншоїкістю блискавки піднімались на скелю.

Перша, друга, третя... Наступна вона. Серце стислося, захочіло дихання. Як звичайно, в останню хвилину подумала, що все забула... Протину трусили ноги, руки. Потім заспокоїлась... Альпіністу не можна хвилюватися. Рухи повинні бути точними. Якщо ні...

Одягла рюкзак. Перші метри пройдено, подолано. Все відійшло в сторону. Була тільки скеля, на яку треба зійти. Метр за метром, метр за метром. Не пам'ятала, як пройшла по маршруту, як спустилася. Мабуть, добре. Інакше, чим пояснити посмішки і обійми по-другу? Коли підвели підсумки, то першою, на подів багатьох, була молода альпіністка Єфіменко.

Наступні зими... Вони мало чим відрізняються одна від одної. Викладання в університеті, тренування в спортивному залі з гімнастикою, робота інструктора в товаристві «Буревісник». А влітку! Так, вона переконалася в правоті слів тренера. Нестримно тяяли до себе вершини Тянь-Шаня, Паміра, Закарпаття.

Рік син Славка, жвавий, спритний хлопчина. Коли йому було 10 років, Зинаїда Василівна взяла його з собою в альпіністський похід. Полюбилися хлопчикові скелі, гірські вершини. Правда, він ще не підіймався. Але як задоволення відчував вій, дивлячись на свою матір, спостерігаючи її впертість і сміливість. Він згадував, як пхенькав, коли мама їхала в гори, і йому робилося соромно. Ех, Славка, Славка!

Взимку він тоном знавця казав товаришам:

— Мама зараз на Ельбрусі. Дуже важке сходження.

Так, Зинаїда Василівна тоді була на Кавказі. Це було її перше зимове сходження. Довго не могла вона зважитися на це. Іхати, залишити сина самого. Але так давно хотілося побувати на вершині Ельбруса.

...В групі 27 чоловік. Жінка — одна. Зинаїда Василівна. Зима. Заметіль. Холод проймає до кісток. Це внизу. А на горі? Туди і пілоти підіймаються з кисневими масками.

В перший день вийшло 13 чоловік. Спершу підійматися неважко. Але потім... Страшио згадувати. Різкий вітер обікає обличчя, сні-



жинки засліплюють очі... Невистачає повітря, холодно, моторошило. Сім чоловік спускаються, не дійшовши до середини. І вона в їх числі. Ніхто не засуджує, але на душі неприємно.

Боягузка! Не витримала! Як тепер дивитися в очі своїм товаришам, в чисті очі Славки? Адже в них — віра в неї. Але ж ще жодна жінка не підіймалася. Важко? А якщо їхала? Думала, що рішучі, сміливі. Переконалась, нічого не буде.

Треба зійти! Обов'язково! Це справа чесна.

О 2-ї годині ночі — другий підйом. Пігола не ставала крашою. Але... Половина пройдено. Втім... як відповісти? Так, дуже. Не в якому випадку не повернеться назад. Попереду і позаду товариші. Вони допоможуть, коли щось трапиться. 500 м, 600 м, 1000... Ще ісагато. Ще трохи.

Нарешті о 5 годині дня — весна. Хотілося співати, сміятися, обійтися весь світ. До чого ж добре!

Прийшов 1960 рік. Багато радості приніс він Зинаїді Василівні. В липні — сходження на Аманауз, гори найскладніші, 5-ї категорії. В серпні спортсменці присвоїли їй звання майстра спорту.

Але, мабуть, найщасливішим було 9 жовтня. Молодий майстер спорту Зинаїда Василівна Єфіменко стала абсолютною чемпіонкою країни серед жінок-альпіністок. В руках — диплом I ступеня, грамоти. Поздоровляють товариші-альпіністи, друзі по роботі.

**

Мрія дає силу людині. Без неї жити було б неможливо. Все, що робить людина, вона робить в ім'я найкращої своєї мрії. Мрія ця — на все життя. Здавалося, збулося все, про що мріяла Зинаїда Василівна в дитинстві. Навіть більше. Але хіба може вона заспокоїтися?

Двічі на тиждень з нетерпінням чекають її в спортивному товаристві «Новачки-альпіністи». Треба, щоб вони стали розрядниками. Підріс син. У хлопчини вже значок альпініста I ступеня. Треба, щоб і він став майстром.

Мріє вона і про майбутні походи...

Невеличкий значок з золотим тисненням на лацкані жакета говорить про наполегливість, рішучість, сміливість.

Ася ПЕРЕЙМЕР.

ОБГОВОРЕННО ЧЕРГОВУ ТЕМУ

Спецесемінар з історії України, що проводиться на IV курсі, розглядає питання боротьби за встановлення Радянської влади на Україні. Керує спецесемінаром доцент Марія Данилівна Свічарівська.

Змістовні доповіді з окремих питань зробили вже студенти В. Котуз, Л. Пучежська, С. Снісаренко, Н. Мельничук, В. Постольський та інші.

Черговою темою обговорення було: «Боротьба за встановлення Радянської влади на Кіровоградщині».

За кафедрою Володимир Шурапов. Вміле використання документальних фактів, особисті бесіди з

старими більшовиками на Кіровоградщині допомогли Володимирові підготувати цікаву доповідь.

Із співдоповідлю про селянський рух на Кіровоградщині виступив Володимир Кузьменко. Його завдання ускладнювалось тим, що по цій темі є дуже мало матеріалу. Але Кузьменко зумів зробити науково обґрунтовану і цікаву доповідь.

З доповідями та коментарями виступили також студенти В. Котуз, В. Скроцький, Ю. Ямко.

Н. ЧЕРНИЦЯ,
член редколегії
стінгазети «Історик».

ВНУТРЕННІЕ ИЗВЕСТИЯ

Переглядаючи в нашій науковій бібліотеці старі одеські газети, викладач О. П. Філіпчук звернув увагу на цікаве повідомлення про погоду в Одесі в листопаді — грудні 1842 року. Він запропонував нам надрукувати цей матеріал в нашій газеті, що ми і робимо в цьому номері.

— Минувший Ноябрь місяць замечателен був в Одесі і біляжайших окрестностях прекрасною погодою. В перші дні Ноября время стояло не скілько сырое и нічії були холодни; но потом теплота и благорастворение воздуха сделали из Ноября почти весенний місяць: в садах зазеленела трава, на кустарниках распустились свіжі листья, на ринку показались в продаже весенние овоци: редис, салат, цикорія. Эта благотворная погода держалась до последних дней и только со вчерашнего дня зима, по-видимому, вступает в свои права: днем шел довольно густой снег, но едва ли он удержится при последовавшем за ним тумане. Термометр третьяго-дня и вчера почти во весь день стоял на нуле. Само собою разумеется, что, при такой погоде, мореплавание не прекращалось ни на минуту: прибывши суда продолжали сгружать бакалію и мануфактурные товары, а в замен того грузиться пшеницею и особенно салом, котораго, до последних чисел Ноября, отправлено уже из здешняго порта более 400 тысяч пудов.

(«Одеський вестник». Среда. № 96, 2 декабря 1842 г.).

Спорт | щоб не останній | спорт

Такого добре організаціонного, веселого і оригінального вечора у нас ще не було. Він був організований наслідком огляду-конкурсу на факультетах. Цілий рік боролися спортсмени за перше місце Умови огляду були складні: тут і випуск стінгазет, і охоплення студентів членством ДСТ «Буревісник», і участь в університетській спартакіаді. Перше місце цілком заслужено завоював фізико-математичний факультет. На друге місце вийшли філологи, на третє — географи.

...Святково прикрашений зал. Фотомонтажі на стінах розповідають про життя спортивних секцій. Численні глядачі аплодують спортсменам-п'ятикурсникам, які приймають грамоти і подарунки за успіхи в спорті. Були нагороджені О. Повага, Т. Терзі, В. Воропай, С. Петліцін — неодноразові чемпіони вузів з легкої атлетики. Одержані грамоти і подарунки баскетболісти, волейболісти, спортсмени «інших специальностей». Гаркуша, Суслов, Полікарпов, Ковтун, Тютюнник. Чжу Лі-лань — незабаром покинуть нашу дружину спортивну сім'ю. Але цей вечір вони запам'ятують надовго.

А потім виступали боксери-акробати.

На закінчення — лотерея і танці.

Добрий вечір організував спортклуб. Побажаємо: хай цей вечір буде не останнім.

А. ЛІЩЕНКО.

Редактор В. ФАЩЕНКО.